انارىدىڭ دانىندەي تىعىز ۇيىستى

(باسى 1 ـ بەتتە)

ئانىپا ئالماۋۇن، جۇاڭ شىجۋا، يوۋ لياڭيىڭ... ئاربىر ھەسىمنىڭ ئىستارىندا ۋلىتتار ىنتىماعىنىڭ اسەرلى ئاڭگىمەلەرى جاتىر، بۇل ادامدى ەكپىندەي العا ىلگەرىلەۋگە جەبەيتىن ونەگەنىڭ كۇشى.

بۇگىنگى تاڭدا، جۇڭحۋا ۋلتى ورتاق تۇلعا تانىمى شينجياڭداعى ئار ۋلت حالقىنىڭ كوكەيىنە تەرەڭ تامىر تارتىپ، ەتەنە ارقا سۇيەگەن، بىتە قايناسقان، ەشكىم ەشكىمنەن ايرىلا المايتىن جاراسىمدى ۋلت قاتىناسى شينجياڭنىڭ بايتاق دالاسىندا ەڭ كوركەم كورىنىسكە اينالدى.

ارالاسۋ، ىشتەسۋ، توعىسۋ بارىسىندا سۇيسپەنشىلىكتەرىن تەرەڭدەتتى

"پارتيا وسىنداي جاقسى كادرلاردى قاسىمىزعا جىبەردى، مەن ئار كۇنى باقىتقا شومپ ئجۇرمىن".

"تۇنىسىمز ئبىزدىڭ ئىسىمزدى كوڭىلىندە ساقتاپ كەلەدى، ئبىز، ئسوز جوق، ئتىپتى دە قۇلشىنىپ، تۇرمىسىمزدى ئتىپتى دە شالقىتامىز".

"ئبىر رەتكى جۇپ قۇراپ تۇىس بولۋ ومىرلىك سۇيىسپەنشىلىك ورناتتى، ئبىز ماڭگى ئبىر وتباسىنىڭ ادامدارىمىز".

.....

بۇگىنگى تاڭدا شينجياڭدا ئار ۋلت كادر، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەرىنىڭ تيانشاننىڭ تۇسىتىگى مەن تەرىستىگىندەگى اتىز باستارىندا، شارۋالار اۋلاسىندا ئجۇرىپ، جۇپ قۇراعان تۇىستارىمەن ۋلتتار ىنتىماعى سۇيىسپەنشىلىگىن بىرگە اڭگىمەلەپ، دامۇدىڭ، العا باسۇدىڭ ئانىن بىرگە جازىپ جاتقان اسەرلى كورىنىستەردى ئار كۇنى كورە الاسىز.

اۋتونومىالى رايوندىق پارتكوم ۋلتتار ىنتىماعى قىزمەتىن باستان ـ ايىاق ستراتەگىالىق جالپى جاعداي دەڭگەيىنە قويىپ وي جۇگىرتىپ جانە جوسپارلاپ، ئار ۋلت حالقى بىرگە ىنتىماقتاسا كۇرەس جۇرگىزەتىن، بىرگە گۇلدەنىپ ـ كوركەيەتىن، دامىتىن باستى تاقىرىپتى باستان ـ ايىاق مەقتاپ يگەرىپ، جاڭا وي جەلىسى، جاڭا شارا جوىنىندە ۋزدىكسىز ىزدەنىس جاسىپ، ۋلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعى قىزمەتىن ىشكەرىلەي دامىتۇدى ىلگەرىلەتتى.

ئبىر نىەتپەن قوسىلعان كۇش ـــ ەڭ ۋلى كۇش. 2016 ـ جىلى 10 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى اۋتونومىالى رايون "ۋلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" قىيمىلىنا اتتانىسقا كەلتىرۇ جىنالىسىن اشىپ، تۇتاس رايوندا "ۋلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" جانە ۋلتتار ىنتىماعى بىرلەسكەن دوستىق قىيمىلىن ورنالاستىردى، ورىستەتتى. ئار دارەجەلى اكىمشىلىك ورىندارىنداعى، ئسورىندارىنداعى، كاسىپورىندارداعى كادر، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەر جەدەل ارەكەتكە كەلىپ، تيانشاننىڭ تۇستىگى مەن تەرىستىگىندەگى اۋماقتا بارىپ، ئار ۋلت بۇقاراسىمەن جۇپ قۇراپ تۇىس بولدى.

باي اۋدانى لاۋحۋتاي اۋىلى كوتەكتۇر قىستاعىنداعى باقت كەشكى بازارىندا اقسۋ ايماقتىق ورتا حالىق سوتى مەكەمەسىنىڭ كادرى مەن جۇپ قۇراعان تۇىسى جاز كەشىنىڭ جايلى ساتىنەن راقاتتانۇدا. بىلتىردان بەرى جۇپ قۇراعان كادرلار، "ۇعىسۋ، تىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۇ" بويىنشا قىستاقتا تۇرعان قىزمەت ارەتى جانە قىستاق "ەكى كومىتەتى" قول ۇىستاسا وتىرىپ، كارتچكالاندىرىلعان 12 كەدەي وتباسىنىڭ ۇيىنىڭ ماڭايىندا جۇمىستانۇدىن جۇزەگە اسىردى. "تۇىسىم بار كوڭىلمەن، بار سۇيسپەنشىلگىمەن بىزگە كومەكتەستى، ئبىز، ئسوزسىز، قايراتتانا ىستەيمىز"، ـ دەدى كەشكى بازاردا جايما اشاتىن قىستاق تۇرعىنى باكىر نۇر.

رايونىمىزداعى ميللىوندىاعان كادر، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەر ئار ۋلت نەگىزگى ساتى بۇقارا سىمەن جۇپ قۇراپ تۇىس بولىپ، بۇقارا ەڭ ئۇمىت ەتكەن، ەڭ قاجەت ەتكەن، تابىاندا ىستەۋگە بولاتىن ىستەرىن ىستەۋگە امالدىڭ بارىنشا كومەكتەستى. قالىڭ كادر، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەر نەگىزگى ساتىداعى بۇقارامەن بىتە قايناستى، ولاردىڭ شىن نىەتپەن حالىق ئۇشىن ىستەيتىن تەرەڭ دوستىق سۇيىسپەنشىلىگى، شىنايى يگەرىپ، ناقتى ىستەيتىن تاماشا ستيلى ئار ۋلت بۇقاراسىنا پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ قامقورلىعى مەن مەيىرىن اناعۇرلىم تەرەڭ سەزىندىرىپ، وتان تۇتاستىعىن قورعايتىن، ۋلتتار ىنتىماعىن قورعايتىن بەكىمدەرىن اناعۇرلىم بەكەمدەدى، پارتياعا العىس ايتۇ، پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۇ، پارتياعا ىلەسۇ سەنىمىن اناعۇرلىم بەكەمدەدى.

ۋلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعى ىستەرى قارىشتاپ دامىدى

"شينجياڭداعى ەڭ ۇلكەن بۇقارالىق قىزمەت ـــ ۋلتتار ىنتىماعى جانە ئدىن جاراسىمدىلىعى". باس شۇجي شي جينپينىڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: سوتسيالىستىك ۇلى شاڭىراقتا ۋلتتار ىنتىماقتى، ئدىن جاراسىمدى بولعاندا عانا، ئتۇرلى ىستەر كوركەيىپ ـ گۇلدەنەدى.

6 جىلدان بەرى اۋتونومىالى رايوندىق پارتكوم پارتيانىڭ ۇلت نازارياسى مەن ۇلت ساياساتىن جاپىاي دايەكتىلەندىرىپ، بىرگە ىنتىماقتاسا كۇرەس جاساۋعا، بىرگە گۇلدەنىپ ـ كوركەيۇگە، دامۇعا تاباندى بولىپ، ۋلتتار ىنتىماقتى، جاراسىمدى، ەكونومىكا جوعارى ساپالى دامىعان، حالىق تۇرمىسى ۇزدىكسىز جاقسارعان، ئار سالا ىستەر جالپى بەتتىك العا باسقان شىت جاڭا جاعداي جارىققا شعاردى.

اۋتونومىالى رايوننىڭ ۇلتتار ىنتىماعى، الەعاباسارلىعىندا وزات ورىن قۇرۇ قىزمەتى كەزەڭدىك كورنەكتى ناتيجەگە قول جەتكىزدى. 2019 ـ جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن، رايونىمىزداعى 9 ايماق، وبلىس، قالاعا مەملەكەتتىك ۇلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى وبلىس (ايماق، قالا) دەگەن ات بەرىلدى، 59 ورىنعا مەملەكەتتىك ۇلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى ورىن دەگەن ات بەرىلدى، 14 ورىنعا مەملەكەتتىك ۇلتتار ىنتىماعى، العاباسارلىعى تاربيە بازاسى دەگەن ات بەرىلدى.

6 جىلدان بەرى اۋتونومىالى رايون ۇلتتار ىنتىماعى ۇگىت ـ تاربيەسىن مەكتەپ ئتالىم ـ تاربيەسىنە، وتباسى تاربيەسىنە، قوعام تاربيەسىنە ئسىگىردى، ئار ۋلت جاستارى مەن ورەندەرى كىشكەنتايىنان بىرگە ويناپ، بىرگە وقىپ، بىرگە ەسەيىپ ـ ەرجەتتى... ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ تۇقمى تيانشاننىڭ تۇستىگى مەن تەرىستىگىندەگى ئاربىر ىرىستى توپىراقتا تامىر تارتتى.

"ئدىن قىزمەتىن دەن قويا جاقسى ىستەپ، ئدىندى سوتسيالىستىك قوعامعا ۇيلەسۇگە بەلسەنە جەتەكتەپ، ئدىن سالاسىنداعى قايراتكەرلەر مەن دىنگە سەنەتىن بۇقارانىڭ ەكونومىكالىق، قوعامدىق دامۇدى جەبەۇدەگى بەلسەندى رولىن ويداعىداي ساۋلەلەندىرۇ كەرەك". ورتالقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جوىنىندەگى 2 ـ رەتكى اڭگىمە ماجلىسىندە باس شۇجي شي جينپينىڭ ئدىن قىزمەتىنىڭ پرينسيپىن، ئادىىسىن جانە ئتاسىلىن اتاپ كورسەتتى، بۇل شينجياڭدا ۋلتتار ىنتىماعىن، ئدىن جاراسىمدىلىعىن جەبەۇدىڭ يدەيالىق جەتەكشىسى جانە ئتۇىرلى بويىنشا ولشەمى بولدى.

"پارتيا مەن ۇكىمەت ئدىنى قىزمەتكەرلەرگە قامقورلىق جاساپ، ئدىنى قايراتكەرلەر مەن دىنگە سەنەتىن بۇقارانىڭ قالپىتى ئدىنى قيىمىلدارىن تولىق قامتاماسىز ەتىپ، قالىڭ ئدىنى قايراتكەرلەر مەن دىنگە سەنەتىن بۇقارا شىن كوڭىلىنەن پارتيانىڭ ابزال ساياساتىنا العىس ايتتى". ئۇرىمجى ياڭحاڭ مەشتىنىڭ يمامى مۇھتارام شيرىپجان بىلاي دەدى: "مەن وتاندى ئسۇيۇ، ئدىندى قاستەرلەۋ تاڭداۋلى ئداستۇرىن ساۋلەلەندىرىپ، دىنگە سەنەتىن قالىڭ بۇقارانى العا باسۇعا، نزگىلىككە تالپىنۇعا ىنتىماقتاستىرا باستاپ، ۋلتتار ىنتىماعىن جانە ئدىن جاراسىمدىلىعىن جەبەۇگە ۇزدىكسىز ۇلەس قوسامىن".

كەمەنىڭ كۇشى جەلكەنىندە، ادامنىڭ كۇشى جۇرەگىندە. ئبىر قىدىرۇ ئونىمدى شارالار ۋلتتار ىنتىماعىنىڭ ەكپىندەي ىلگەرىلەۋىنىڭ ايبىندى كۇشىن توعىستىردى. شينجياڭداعى ئار ۋلت حالقى بار كوڭىلمەن، بار سۇيسپەنشىلگىمەن سۇارعان ۋلتتار ىنتىماعى گۇلى تيانشاننىڭ تۇستىگى مەن تەرىستىگىندە ۇزاق ۇاقىت گۇل اشپ قۇلپىرا ئتۇستى.

رايونىمىزدان 4 عىلىم ـ تەحنيكا قىزمەتكەرى مەملەكەتتىك 2 ـ كەزەكتى جاڭالىق اشپ، ۇزدىك بولۇعا تالپىنۇ سىلبىعىنا يە بولدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

رايونىمىزدان سىلبىققا يە بولعان 4 عىلىم ـ تەحنيكا قىزمەتكەرى تۇگەلدەي تۇرلىشە سالالاردا كورنەكتى ۇلەس قوسقاندار. شياۋ ۇىنجياۋ ۇزاق ۇاقىت بويى شوگىندى جەر قۇرىلىمى ئىلمىن زەرتتەۇمەن شۇعىلدانىپ، تاۋ قالىپتاسۇ رولى مەن قۇرلىقتىڭ قالىڭداۋ مەحانيزمىنىڭ حالقارالىق الدىڭعى لەگىن كوزدەپ، تاۋ قالىپتاسۇ بەلدەۇى قۇرىلىمى جانە ۇاقىت شەگى، تاۋ قالىپتاسۇ فورماسى مەن قۇرلىقتىڭ قالىڭداۋ مەحانيزمى سياقتى شەشۇشى عىلىم ماسەلەلەرىن ارقاۋ ەتىپ، جۇڭگونىڭ سولتۇستىگىندەگى جانە كورشىلەس وڭىرلەردەگى قۇبا ئتۇز، تاۋلى وڭىرلەردە جۇيەلى زەرتتەۇ ورىستەتىپ، ورتا ازيا تاۋ قالىپتاسۇ بەلدەۇى قۇرىلىم جۇلگەسى مەن قۇرلىقتىڭ قالىڭداۋ مەحانيزمى سياقتى سالالاردا جۇيەلى جاسامپازدىق تابىستارعا قول جەتكىزدى. فاڭ چۇاڭلين نەگىزىنەن قالا گەوگرافياسىن، قالا شوعىرىنىڭ دامۇى مەن قالا ـ قالاشقىتانۇداعى بايلىق ورتا اسەرى جوىنىندە وقتۇ جانە زەرتتەۇ قىزمەتىمەن شۇعىلدانىپ، مەملەكەتتىك كەڭەسكە ىلگەرىندى ـ كەيىندى نەشە 10 ماڭىزدى كەڭەس بايانداماسىن نەمەسە كەلەلى جوبا ۇسىندى، قاتىستى پىكىرلەرى مەن ۇسىنىستارى جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۇىنىڭ وزەكتى رايونى قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۇگە، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزۇگە كورنەكتى ۇلەس قوستى. شۇي لين 2017 ـ جىلدان باستاپ "ۇعىسۇ، تىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۇ" بويىنشا قىستاقتا تۇرۇ قىزمەتىنە قاتىناسىپ، كاسىپ سالاسى ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۇ بارىسىندا، "1+N" ۇلگىسىندەگى اۋلا شارۋاشىلىعى كاسىپ سالاسىنىڭ ىرگەسىن قالاپ، شارۋالاردىڭ كىرىستى ارتتىرۇىن جەبەدى؛ اۋىل شارۋاشىلىعى ەگىمشىلىك قۇرىلىمىن ۇزدىكسىز ساپالاندىرىپ رەتتەپ، "ئبيداي ساپالى تۇقىمىن جەتىلدىرۇ + قايتالاي سوك ەگۇ" كاسىپ سالاسىن دامىتتى؛ جەمىس ـ جيدەك، كوكونىس، گۇل مايسالىسىن جەتىلدىرۇ كاسىپ سالاسىن زور كۇشپەن دامىتىپ، قىستاق كوللەكتيۋى شارۋاشىلىعىن زورايتىپ، قىستاق تۇرعىندارىن بايۇ جولىنا ئتۇسىردى. چي چىڭنيان مال شارۋاشىلىعى ماماندىعىن وقىتۇ، عىلىمي زەرتتەۇ قىزمەتىمەن شۇعىلدانىپ، تالاي جىل بيىكتۇان ليان ـ دۇيلەرىنىڭ عىلىم ـ تەحنيكا ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۇ ئبىرىنشى شەبىنەن تاپجىلماي، مال شارۋاشىلىعى باعىمشىلىعىن باسقارۇ جانە تەحنيكالىق جەتەكتەۇ ورىستەتىپ، جاڭا ئناسلدى، جاڭا تەحنيكانى جانە جاڭا كوزقاراستى كەدەي ليان ـ دۇيلەرگە جەتكىزىپ، قىينشىلىعى بار بۇقارانىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ، اۋقاتتانۇىنا كومەكتەستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

مەملەكەتتىڭ شىكى سىنە كىلىگۇ ارەكەتىنە قارسى تۇرادى. سەربيا مەن جۇڭگو حالقارالىق ساحنادا حالقارالىق زاڭنىڭ نەگىزگى پرينسيپىنە بويسۇنۇعا جانە ونى قورعاۋعا كۇش سالىپ كەلەدى. سەربيا جاق جۇڭگو جاقتىڭ يەلىك ۇقىعىن، تەررىتوريا تۇتاستىعىن جانە مەملەكەت حاۋىپسىزدىعىن قورعاۋدا باتىل قولدايدى، جۇڭگو جاقتىڭ شياڭگاڭ ماسەلەسىندە كەمەڭگەرلىكپەن باتىل شەشىم جاساعاندىعىن قولدايدى، جۇڭگونىڭ تۇتاستىعىن بۇلدىرۇگە ۇرىنعان بارلىق ارەكەتتى جازعىرادى. ئتوراعا شي جينپينىڭ باسشىلىعىندا جۇڭگو مەن جۇڭگو حالقىنىڭ ۇزدىكسىز گۇلدەنىپ ـ كوركەيۇىن تىلەيدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

قورشاعان ورتا ساپاسىنىڭ تومەنگى شەك سىزدىعىن، بايلىقتان پايدالانۇدىڭ جوعارعى شەك سىزبەنىن علىمي تۇراقتاندىرىپ، ەكولوگىالىق ورتا بويىنشا رۇقسات ەتۇ تىزىمدەگىن جاساپ، ەكولوگىالىق ورتانى قورعاۋ، لاستاۋشى زاتتاردى شعارۇدى تىزگىندەۇ، قورشاعان ورتا حاۋىپ ـ قاتەرىنەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۇ، بايلىقتى اشىپ پايدالانۇ سياقتى باسقارۇ ـ تىزگىندەۇ تالاپتارىن ئبىر كەستەدە ايقىندايتىن نەگىزدىك قىزمەت ەكەن. "ئۇش سىزىق، ئبىر تىزىمدىك" "ئۇش سىزىق" بويىنشا وڭىرلىك كەڭىستىكتەن پايدالانۇ جاعدايىن جانە اشۇ كۇشەمەلىلىگىن ولشەمدەندىرىپ، "ئبىر تىزىمدىك" بويىنشا اشۇ ارەكەتىن ارناعا ئتۇسىرىپ، ەكولوگىالىق ورتانى قورعاۋدىڭ قاعيداسىن الدىڭعى ورىنعا قويادى.

قازىرگە دەيىن، رايونىمىز ەكولوگىالىق ورتا جاعدايى، بايلىق، ەنەرگيا ابزالدىلىعى، ەكونومىكالىق، قوعامدىق دامۇ جانە وڭىرلىك دامۇ ورنالاستىرۇى سياقتى جاقتاردان جالپىلىق تالداۋ جاساۋدى ورىنداپ، قالا ـ قالاشقاندىرۇ، ونەركاسىپتەندىرۇ، اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۇ، ەلەۇلى بايلىقتاردى اشۇ جانە ونىڭ ەكولوگىالىق ورتاعا جاسايتىن ىقپالىن جۇيەلى باعالادى؛ اتموسفەرا ورتاسى ساپاسىنىڭ تومەنگى شەك سىزبەنىن، سۇ ورتاسى ساپاسىنىڭ تومەنگى شەك سىزبەنىن، توپىراق ورتاسىنىڭ حاۋىپ ـ قاتەرىنەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۇدىڭ تومەنگى شەك سىزبەنىن قالىپتاستىرىپ، الدىمەن ويلاستىرىلاتىن جانە ئتۇيىندى باسقارىپ ـ تىزگىندەلەتىن وڭىرلەردى انىقتاپ، اتموسفەرانى، سۇ ورتاسىن، توپىراقتى باسقارۇ ـ تىزگىندەۇ بولكتەرىن قۇردى؛ بايلىقتان پايدالانۇدىڭ جوعارعى شەك سىزبەنىن، سۇ بايلىعىنان پايدالانۇدىڭ جوعارى شەك سىزبەنىن جانە توپىراق بايلىعىنان پايدالانۇدىڭ جوعارعى شەك سىزبەنىن بەلگىلەۇدى ورىندادى. ەكولوگيا، سۇ، اتموسفەرا، توپىراق سياقتى قورشاعان ورتا فاكتورلارىن جىناقتاپ، جىنى 1529 قورشاعان ورتا بويىنشا باسقارۇ ـ تىزگىندەۇ بىرلىگىن بەلگىلەدى، مۇنىڭ ىشىندە الدىمەن قورعالاتىن بولىك 740، ئتۇيىندى باسقارىپ ـ تىزگىندەلەتىن بولىك 687، ادەتتەگى باسقارىپ ـ تىزگىندەلەتىن بولىك 102.

اۋتونومىالى رايوندىق ەكولوگىالىق ورتا مەڭگەرمەسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى مىنالاردى ئبلدىردى: قازىر "ئۇش سىزىق، ئبىر تىزىمدىكتى" جاساۋ قىزمەتى ىشكى جاقتا قورشاعان ورتاعا جاسايتىن ىقپالىن باعالاۋ، لاستاۋشى زاتتاردى شعارۇ رۇقساتى، لاستاۋ قاينارلارىن جالپى بەتتىك تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ ولشەۇ، زاڭ اتقارۇ، شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۇ سياقتى قورشاعان ورتا نەگىزگى ساندى مالىمەتتەرىن بىرىكتىرىپ، سىرتقى جاقتا سۇ يگىلىگى، جاراتىلىستىق بايلىق سياقتى قاتىستى تاراۋلارمەن ساندى مالىمەتتى بىرلەستىرىپ، قالا ـ قالاشقاندىرۇدىڭ، ونەركاسىپتەندىرۇدىڭ، اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۇدىڭ ەلەۇلى بايلىقتاردى اشۇعا جانە ونىڭ ەكولوگىالىق ورتاعا جاسايتىن ىقپالىنا ئبىر تۇتاس تالداۋ جاسادى ئارى بەلگىلەنگەن باسقارۇ ـ تىزگىندەۇ بولكتەرىنە سايكەستى باسقارۇ ـ تىزگىندەۇ شارالارىن، تالاپتارىن قويىپ، اۋتونومىالى رايوننىڭ قورشاعان ورتانى ەگجەي ـ تەگجەيلى باسقارۇ ورەسىن بارىنشا جوعارىلاتتى.

جاي بۇقارا بازارى: جايما يەلەرىن قۇانتىپ، قالا تۇرعىندارىنا يگىلىك اكەلدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

وتباسىنىڭ كىرىسى تومەن بولعاندىقتان جايما اشىپ وتباسى كىرىسىن ارتتىرۇدى ويلايتىن. ئبراق ۇيلەسىمدى ورىن تابا الماي قينالىپ، ويى سىكە اسپاي كەلە جاتقان ەدى.

"شياۋشيمىندە جاي بۇقارا بازارىنىڭ اشىلعانىن ەستىگەن سوڭ، جۇبايىم ەكەۇىمىز اقىلداسىپ كوردىك تە، دەرەۇ كەلىپ تىزىمدەلدىك. قازىر بىرەۇىمىز زات كىرگىزەمىز، بىرەۇىمىز زات ساتامىز، ئار كۇنى 200 يۋان شاماسىندا تابىس تابامىز، رۇحاني جاقتان دا كوتەرىلىپ قالدىق!". ئسوزىنىڭ ايعىن ايتۇعا ۇلگىرمەي، ۇ فىڭيىڭ الارماندارمەن سويلەسىپ كەتتى.

ىرگەلەس تورت ساتاتىن جايما ورنىندا بەتىنە سۇلياۋ جارعاق جابىلسا دا تورتتىڭ حوشئىسى اڭقىپ تۇر. جايما اشقان كۇننەن باستاپ، ۇرىمجى قالاسى شينحۋا وڭتۇستىك كوشەسى اۋماعىن باسقارۇ كوميتەتى شيحبا الدىڭعى كوشە الۇمەتتىك اۋماعىنىڭ تۇرعىنى ئماۋليدا باكىردىڭ قاربالاستىقتان قولى بوسامادى.

ئماۋليدا:"جايما اقىسى، باسقارۇ اقىسى سياقتى قاراجاتتار النبايدى، ئبىزدىڭ كاسىپ اشۇداعى اۋىرتپاشىلىعىمىزدى بارىنشا جەڭىلدەتتى. 5 ـ ايدىڭ 4 ـ كۇنى كاسىپ باستاعاننان بەرى، ساۋدام كۇننەن ـ كۇنگە جاقسارىپ كەلەدى. ەندىگى ويىم قايتكەندە تورتتى ئتىپتى جاقسى جاساپ، ئتىپتى كوپ ساتۇ"، ـ دەدى.

ۇعىسۇعا قاراعاندا، شيمىن جاي بۇقارا بازارىندا ازىق ـ تۇلىك، جەمىس ـ جيدەك، كونىس، كيىم ـ كەشەك، ۇساق تاۋارلار سياقتى 4 اۋماق، 132 جايما ورنى بار، كوپتەگەن ادام وسى ارادا جايما اشپ ساۋدا ىستەيدى ەكەن.

شيمىن جاي بۇقارا بازارى سياقتى ئۇرىمجى قالاسىنىڭ تيانچى كوشەسىندەگى ۇساق ساۋدا بازارىندا دا ساۋدا كۇسەت.

"جول ـ جونەكەي وتكەندەر قاپى قالماعىنداي. مىناۋ ئجۇز نەشە جىلدىڭ الدىندا ۇلكەن اۋلەتتىڭ ئنجۇ ـ مارجان سالاتىن قوبدىنا سالعان قۇلبى، التى ئجۇز ـ اق يۇانعا ساتىلادى، كىم ساتىپ السا دا زيان تارتپايدى!" كۇن نۇرى استىندا ئمۇتالىپ روزاحۇننىڭ جايماسىندا بالىق پىشىندەس ادەمى مىس قۇلىپ جۇرگىنشىلەردىڭ نازارىن اۋدارادى.

ئبىر مەترەدەن اسا كەڭدىكتەگى جايمادا اشەكەي فارفوردان، قۇمنان جاسالعان ئار الۋان گۇل قۇمىراسى، شاۋگىم سياقتى بايىرعى، كونە زاتتار قويىلىپتى، تالاي جىلدار بولعانى كورىنىپ تۇر.

"مەن جيناپ ساقتاۋدى جاقسى كورەمىن، ۇيىمدە جيناپ ساقتاعان بۇيىمدارداں 20 نەشە ساندىق بار، مۇندا بارلىعى قويىلعانى جوق. قازىر ۇساق ساۋدا بازارى اشىلدى، كوپشىلىككە جاقسى دۇنيەلەرىمدى كورسەتە الاتىن بولدىم!"، ـ دەدى ئمۇتالىپ فارفور قۇمىرانى ابايلاي ئسۇرىپ جاتىپ.

بازاردىڭ شارۋاشىلىق دىرەكتورى لىۋ يفاننىڭ تانىستىرۇىنشا، ۇساق ساۋدا بازارى 5 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى اشىلعان، 250گە تارتا جايما ورنى بار، ەڭ تومەنگى تۇرمىسى قامتاماسىز ەتىلەتىن قىينشىلىعى بار قاۋىمنىڭ بازارعا كىرىپ جايما اشۇى الدىمەن ەسكەرىلەدى، قازىر ەشقانداي قاراجات النبايدى، سوندداي ـ اق شاتىر، ۇستەل، ورىندىق سياقتىلار اقىسىز بەرىلەدى. زاتى ادەمى، باعاسى ارزان بولعاندىقتان توڭىرەكتەگى بۇقارانىڭ قارسى الۋىنا بولەنگەن.

لىۋ يفان: "كەيىنگى كەزدە تاعى 100 نەشە جايما ورنىن اشپ، تومەن كىرىستى قىينشىلىعى بار بۇقارادان اناعۇرلىم كوپ ادامدى ساۋدا ىستەۋگە باۋراپ، جۇمىستانۇ ماسەلەسىن شەشۇمەن قاتار، بازاردى جاندانداپ، تۇتىنۇدى جەبەيمىز"، ـ دەدى.